

جیمس کنگزلی (۱۸۶۸ - ۱۹۱۶) قارمان کی زیندووی نرو ویژدانی چینی کرکار. ءبدو ا سلمان (مشخ)

سرکردی کمارخواز و سیالیستی ئرلندی جیمس کنگزلی له ۵۰
حوزیرانی ۱۸۶۸ له دایکبوو، به کسک ک شارزای به مژووی
ئرلندا هه بهت، کنگزلی له استیدا له شاری ئدینبرگ له
سکتهلندا له دایکبوو. ئو ناوچهیی تیدا دژیا نازناوی
'ئرلندی بچووک بوو و یه کسک بوو له ناوچه هژارنشینه کی
شاره کی. دواتر به درژایی ژیا نی به له هجی سکه تلندی قسهی ده کرد.
دایک و باوکی به به چوکه کی کاونتی م ناگان بوون و ژیا نیان له
ئدینبرگ سخته و مهینه تبار بوو. له تهمانی یازده سایدا له پناو
کارکردن قوتابخانه به ده هه بهت، به نام ده بهت یه کسک له تیهریست
په شهنگه شهگه کانی سهرده می خه.

جیمس کنگزلی له تهمانی چوارد سایدا په یو ندی به سوپای
بریتانیا و ده کات به ئو وای له وه ژارییه پشت شکه نه زگاری بهت.
دوای دهوت سا و له تهمانی بیستویه سایدا کنگزلی ژیا نی سه ربازی
به ده ده بهت و دواچار له سالی ۱۸۹۶ له دبلن نیشت ده بهت.

له سالی ۱۹۰۳ کنگزلی کچی ده کات به ئهریکا و به ماوه یه کی کورت
له شاری ترای له ویلایه تی نیویورک له گه خزمه کیدا ده ژهت و له
کمپانیایه کی بیمه کار ده کات. به نام له سالی ۱۹۰۵ دا، شاری ترای
به ده ده بهت به ئو وای ته وانینه کانی خه له کخستنی بزووتنه وای
چینی کرکاردا جه بهت و زه ری نه خایاند په یو ندی به به کخراوی ()
کرکارانی پیشه سازی جیهان ی (۱) تاز په که نه را و ده ده کات و وک
ئه ندام و به کخه رکه که ته وای ژیا نی خه به خزمه تکردنی چینی
کرکار ته رخان ده کات.

جیمس نووسه رکی په به ره م له بواری مه ژوویی، کولتووری، سیاسی،
ئابووری و که مه یه تی بوو و هه ره ها ئیدیته ر و به ماوکه ره وای که تب
و ژنامه ی خه بوو، زه ر که سی خا و نه بیروبا ویه سیاسی ده به یه ک
له ناو بزووتنه وای کرکاران و چه په کانداه به ها و ستایشی
ته وانینه کانی که نه بیان به رز نه راندوو. کنگزلی خه به ئه نارکه -
سندیکالیست نه ده زانی، به نام له سالی ۱۹۰۸ کاته که له تبوون له

ککخراوی (کرکارانی پیشسازی جهان) ل نوان مارکسیست دانیال دی لین و ئنارک-سندیکالیستکان وویدا، ک نئی لاینگری ئنارک-سندیکالیستکان گرت.

ک نوی قی ل تائفگ ری بوو، ک ب ی ک ل گ ورترین بر ب ستنی کانی گری ل بر د م ی کگرتووی کرکارانی دژ ب س رمای داری د زانی. ی ک ل نووسیند کانی ک ننگدان وی ئ م بیروباو ی د د (گ ش پ دانی حی بر ننگاربوون و گرنگی زیاتری ه ی ل دروستکردنی ککخراوی کی تی ری. ئ م ش ل استیدا، کامترین ککخراو ل ووی تی ری و ننگ، ب ه ی ز ر کام بوون و فراوانی و، گ ورترین م ترسی ب ت ب س ر بزووتن وی ش شگ ان ئ گ ر بتوانر ت ب کار به نر ت، ب س رکو تکردن و سنووردارکردنی حی بر ننگاری ها و ی تی ل ه ر پ ل و پای ی کدا ب ت. ک نئی ه ر و ها ب متمان یی ب حکوم تی نا و ندی ه بوو، ب ی ب باشتترین شو ل ل دوان کیدا د رک و ت ک د د (ب ب ئ و د س ا ت ی ک ی ک تی کرکارانی پیش سازی ل پشت و ی، دیموکراسی ت نیا د توان ت بچ ت ناو د و ت و وک چن قوربانی دچ ت ناو گ د ی مار و)

ک نئی ل س ر بانگه شتی گروپ کی بچووی س سیالیستی ها ت و ئر ل ندا. ئیتر ه ر زوو کاریگری وک کخ ر و وتارد ر و نووس ر کی ب توانا ب س ر وودا و کان و د رک و ت. ئ و ج یمس ک نئی بوو ل س رووی ه موو شت ک و ک ب رپر سیار بوو ل ی کخستنی نوان ککخراو کانی چینی کرکار و ئامانجی س ر ب خ یی ئر ل ندا. ک نئی ب ش و ی کی جیددی ل س ر پ ویستی س سیالیزم ب دزی س ر ب خ یی ئر ل ندا و ه ر و ها ه موو ج ر با ب ت کانی پ یو ست ب س سیالیستی جیهانی نووسی و ک و ت ج و و ب یان. ئ و پ ی و ابوو ئ و چینی کرکار ل پ ناو ب ر ژ و ندی ه موو چ و سا و کانی جیهان د توان ت بناغ کانی ئیمپرات ری تی ب ریتانیا به ژ ن ت، ج یمس ک نئی ل ک بوون و کانی باکووری و و تار کی پ ش ک ش کرد، دوا ی ئ و ی سیلین ب رتس (۲) س ر کی ب ناوبانگی س سیالیستی و و ش ی و ا ب ری پارتی کرکارانی س ر ب خ خوازی ل ک ایی وک یاده نانو و یک د د (ل سا ی ۱۹۱۱ ل گ لارکین (۳) چاوم پی ک و ت و ف ربووم س ر سامی بم و خ شم بو ت. ی ک ل گ ورترین گ نجیند کانی ناو کت بخان ک م ک ک پیید کی ب رگی کت ب ک ی تی ب ناوی کرکار ل م ژووی ئر ل ند، ک نئی و لارکین س ردان ک یان ب و ی س سا ت ک ه ژ اندمیان. ک نئی شان ب شانی ج یمس لارکین، ب ش و ی کی س ر کی پ یو ندی ه بوو ب مانگرتنی کرکارانی دبلنی سا ی ۱۹۱۳ د، ک س کت ر کانی بازرگانی و

گواستنوی بی چندی هفتی نیفلیج کرد. لی کاتی مانگرتندی گشتیی کشد، کندی سوپای هاوواتیانی ئرلندی لی نوان کرکارانی مانگرتوودا کخت، ئمش وک ومامکی چینایتی و برگریکردن لی کرکاران برامبر بی لیدانی بر فراوان لی کرکارانی مانگرتوو لایین پلیسی ئرلندا و سوپای بریتانیا هاتدر. سوپای هاواتی ئرلندا لی کاتی یاخیوونی جژنی ئیستار (۴) لی سالی ۱۹۱۶ لی دژی دسواتی بریتانیا لی ئرلندا بوو ناوکی فیرقی دبلن لی سوپای کمار.

لگگ سرههاندانی شه، کندی زیاتر پابند بوو بی پکهنانی یاخیوون لی دژی دسواتی بریتانیا لی ئرلندی؛ ورد ورد لی کخر و موبلیغی کار و گابوو بی فرماندای سربازی و تیاریست. لی ناو استی مانگی یکی سالی ۱۹۱۶ لی گگ ئنجومنی سربازی ئیخوانی کمارییکانی ئرلندا ککوتن بی ئوی لی جژنی ئیستاری دهاوو لی یاخیوونکدا هاوکاری بکات. برمجر پویندی بی ئنجومنک و کرد و ژرک پش اپین ئندامکانی وک جگری سارکی کماری ئرلندا و فرماندای گشتی فیرقی دبلن لی سوپای ئرلندا دستانیان کرد.

کنلی لی کاتی یاخیوونکدا خی سلماند ک کاریگرترین و ئیلهامبخشترین سارکرد یاخیوونکان. لی ژژی دوشممی جژنی ئیستار، ۲۴ نیسان، سارکردایتی کتیبی بارگای لی ههی ئازادی و تا پستخانای گشتی و فرماندایی ئپراسی و سربازیکانی ئ و کرد ک بی درژی هفتک - سارپرشتی هز برگریکان، دیاریکردن و کختنی ستراتیژی، بانگهشتکردنی هزی بهزک و بپاردان ل سار بپردنی هزکانی کرد. ئوی ک تنها نه خبخش لی گارنیی پستخان لی کاتی شه کدا گیانیان ل دستاو، شایدی بهرکانییتی. ئ و خی متریسی برردوامی لی گگ سللامتی خیدا دکرد بام تنانت دوی ئوی لی ۲۷ نیساندا بی سختی بریندار بوو، وک پاتریک پیرس وتی "هشتا مشکي ننمایي تکشان نه".

نیووی ژژی شه مم ۲۹ نیسان، کندی پشتگیری لی بچوونی زریندی سارکردکان کرد ک دب خیان ادست بکن چونک 'بررگی نه دگرت کوو ئازاکانی ببیند کوا د سووتن. چاو وانیی کای ئ و بوو ک کخرانای ایسین تفتیان لی بکرت و ئوانی دیک ئازاد بکرن. پاشان لی ژر چاودری سربازیدا، کندی گواسترای و ب خخانای خچی سوور لی قهای دبلن و چند کاترم رک دواتر فرمانی تسلیموونی پیرسی لبری سوپای هاوواتی ئرلندا واژ کرد. ل و دادگای سربازی کرا، لی سار جگاکای خی، لی ۹

ئایاردا، ل دادگاییکردنیدا ئم کورت ل دوان د ستنوو سی خوار وی خو نند و ک د دت (ب باو بوون ب وی ک حکوم تی بریتانیا هیچ ماف کی ل ئرل نند نیی، هیچ ماف کی ل ئرل نند ن بوو و ه رگیز ناشتوان ت هیچ ماف کی ل ئرل نند ه ب ت، بوونی ه ر ن و ی کی ئرل ندی، ت نانت ک مین ی کی ب ب زیش ب ت، ئاماد ی بمر ت ب دووپا تکردن وی ئ و استیی کی حکوم ت ه میش ئاماد ی د ستب س رداگرتن و تاوان ئ نجامدان ل دژی پ شک و تنی مرق . من وک خ م سوپاسی خودا د ک م ک ژیاوم تا ئ و ب ژ ب بینم ک ه زاران ئرل ندی و کو و س دان ژن و کچ، ئاماد بوون ئ و استیی دووپات بک ن و، و ئ گ ر پ ویست بوو ب ژیا نی خ یان شای دی ئ و بد ن).

ل کا ت کدا ب هار د گ ا ب هاوین، شار ک ک هشتا ل گ م رذن و ل ناوچوونی ا پ یی ج ژنی ئیست ردا ک د بوو و، ناچار د کرا خو ن شتنی زیاتر قبو بکات. س ر ای برین س خت کانی، ل ۱۲ ئیاری ۱۹۱۶ ک ن ی ب ئامبولانسی س ربازی گواسترای و ب کیلما ینهام گاول، ل و و ب ح وشی زیندان ک و پاشان ب کورسیه ک و ب سترای و و ل لاین سوپای بریتانیا و ب د ست ب ژ ت ق ئیعدامکرا. ئ م ش تو یی ز ر ک ل خ کی ئرل ندا و س رانس ری جیهانی ب دوائ خیدا ه نا. م رگی ک ن ی ب د نیای و بوو مای ی پ ژار و خ م ب خ کی ئرل ند. ت رمی ک ن ی (ل گ ت رمی یاخیبوو کانی تر) ب ب تابووت خران ناو گ ب کی ب ک م و. ل س دار دانی یاخیبووان، ز رین دانی دانیشتوانی ئرل ندی ه نند تو کرد ک ز رب یان ل کاتی یاخیبوون کدا هیچ پشتیوانی کیشیان نشان ن دابوو. ب م ئ و ل س دار دانی ک ن ی بوو ک ز رترین مشتوم ی ل ک و ت و. م ژوونووسان ئاماژ یان ب ش وازی ل س دار دانی ک ن ی و یاخیبووان و هاوش و کانیان کردو، هاوکات ل گ کرد و کانیان، وک ه کار ک ک بوون ت ه ی ه شیری گشتی ب خواست و ئامانج کانیان و پاپشتی ب ئ و بزووتن و ی ک گیانیان ل پ ناویدا ب خشی. ئ و مردنی س رکرد کانیان و ب تایب تی ک ن ی بوو ک ب س ی ک ماریخوازی ئرل ندی ل س رانس ری ئ م دوورگ ی دا ه گیرساند و یاخیبوون کی ج ماو ری د ستپ کرد و ل ک تاییدا بوو ه ی دروستکردنی ک ماری ئرل ندا. ل ن و ه موو ئ و ل س دار دانا ن ی ک ل کاتی س ره دانی ج ژنی ئیست ری سا ی ۱۹۱۶ دا ئ نجامدراون، هیچیان ه نندی ل س دار دانی ج یمس ک ن ی تو یی گشتیان ن وروژاند.

ه رچ نند ل لاین ز ر ک ل م ژوونووسان و ب ئرل ندی کی ناسیونالیست داد نرا، ب م ک ن ی باو ی ب پشتگو خستنی

دابلشکاريډ چينا ي تيي کان نه بوو بل ناوي ناسي ناليزم وو. ئو پيوابوو که ئيرلندا ناتوانت ئازاد بت تا چيني کرکاري ئيرلندي ئازاد نه بت.

ل پاش ئيعدامکردني که نه ي، ئژنام نووس که ري ليام ماگگابان (5) ل سا ي 1933 دا شيعري جيمس که نه ي نووسي، ماگگابان که ل سا ي 1908 ل دوورگي قالنسسيا ل دايکبوو، ئو پارچه وروژنځري ل وانگي سربازکه وو نووسيو که ل پرسي ئيعدامکردن که دا فرماني پکراوو که تفه ل که نه ي بکات.

ل سا ي 1916 فوجکي وځي که ل ځاي بل و سځنگري کاني پشوي ئژاواوا بوو، وک ي دځک بل ئو سربازان ي که ه ويان ددا ياخيوون که ل دبلن ل ناو بډن، ماگگابان چيرککي بيست سبارت بل سربازکي گنج، کوي کرکاري کي کا نه بلرد کاني ووځي، که بلشک بوو ل و فوج و ل تيمي تفه کردندا بوو بل لسدارداني که نلي دانراکراوو و بو ه ي شوي ه ستي بل تاوانباري و پشيماني و شرم زاري کي ت و او کردبوو.

ل دواي ئو کار ترسناکه ئم سرباز و ځي که ناوي نه ه ځراو، شوځني بل وژن و مندا کاني که نه ي که وت تا داوي لځوردنيان ل بکات. وک دواتر بيري ه ځاي وو، بل ليلي (6) وت : " من کرکاري کا نه کانم. باوکم کرکاري کا نه کان بوو، باپيرميش کرکاري کا نه کان بوو. ئوان زر سرقا ي س نديکاي کرکاران بوون. ئستا چن و بل چ ووي که وو بتوانم بگم وو ما وو؟ ئوان لباري جيمس که نه يي وو دزائن ت نانت ئگړ منيش نه بووبام. من. " بل م م ت نه چووم ت وو ما وو، ناتوانم بگم وو ما وو، من استي که ددرک نم و ئتر دزائن من جيمس که نه يم کوشتوو. ئي خواي، ئاخر بل چي من ه ځيژردرام بل کوشتني پياو کي ئاوا؟"

ليلي و ځامي داي وو : جيمس که نه ي پشتر ل ت ځش بوو. ئو تگيشت بوو که ت ناچار کراويت، ديزاني که ت تها کوي کرکاري کي ئو چينه چ و ساو ي ت."

ماگگابان ئم سرباز و ځي که ناوي وک دنگي شيعر که ي و رگرت که بل پشيمان يي کي زر وو بير ل بشداريکردني ل لسدارداني که نه ي دکا ت وو.

ئو پياوي ئم ه ځايان بل ناو گم پاني سربازگ که بلر د ست ځي گولل درا

مني سرباز هيچ شانازي بل وو نا که م بل م ئم ل وو کوشتمان؛

ل ځ ځ ځا نه ي زيندا نه وو ه ځا بوويان؛

بل ئوي ل سر ئو و کورسي ي ئيعدام بيبنم

وای به دچووم زردخه نه که ی له دوور و به با نگی
پیاوکه بکات به نزا.

ننگه نه توانین له م شته بگهین

که وا له نه م یاخیووانه ده کات؛ بمرن له پنهناویدا؛

بهام له گه نه و شدا هه موو شته کان نازادیان خه شده و ته و

ناسمانیش نه نگی به هاری له نیشتبوو

په م وایه جار که تر نه م کاره ناجوور دویات ناکه م و

به هه موو نه و شتانه ی که ده ستیان په و ده گرم نه و یه

سه ری تهغه ننگه که م له سه ر سینگه نه و لابه رم- بهام دوو جار

من جگه له سه رباز که؛ هیچتر نیم

ده نه که نه ویش میهر بهان و جیاواز بوو،

و که نه وانی تر؛

عاشقه که هه ژاران بوو؛ و هه موو فیشه که کان له میان،

برینه کانی و جله شه که نیه و ده یپه کا،

نه و په شه نه م گه یشتبوو، قاره مانا نه و و به وومان بوو و،

نه و نازار که قوو ته ری ده ناسی و که له له دان یان گولله

له ره جیهان ده ستی په کرد؛ نه و جه سوورانه مرد؟

ناماده .. ناماده .. نه ویش هه ره په ده که نه خوا گیان

هه ستم کرد تهغه ننگه که ی ده ستم ده له رزی

برینه کانی کرابوونه و به ده وری کورسی ئیعدام که دا

یه کپارچه گه می خوهن بوو؛

سو نه ده ده که له و کانی ده یا نگوت 'بیته قه نه!' و خته هه موو به ره له

تهغه ننگه که ی من ده ستیان په و نا بوو

نیشان له گرتنه که م به جه ره که بوو

و که نه وای من هه بهر درابم به کوشتنی پیاو که و!

نه م جه یمس که نه ی و که یه که له پا نه وانه گه ور کانی نه ره ندا

داد نه رت. سه شیا لیسته که شه شگه و سه ندیکالیسته که به رگریکه ره بوو

که ژیا نی خه نه که ته نه ها به ده زی زگاری نه ره ندا، به که به

سه سیالیزمی نه و ده و ته شه ته رخان کرد. نه و نه که ته نه ها ئیلهام به خه

بوو به نه ریتی که ماری و سه سیالیستی له نه ره ندا، به که

ئیلهام به خه بوو به سه ره جه م بزووتنه و ده ده که له نیالیزم و ده

ئیمپریالیسته کان له سه رانسه ری جیهان. له م نه ووی بزووتنه وای چینی

کر که کاری جیهانیدا په ویسته جه یمس که نه ی و که پا نه وان و گه شمرد یه که

له بیر نه که ین که خه باتی به گه یشتن به بیرو با و نه کانی خه کردوو.

نه م په یک ره که جه یمس که نه ی له نا و نه دی شاری دبلن به

شانازی و ده دانراو. هه رو هه نه قش که مسی که جه جه نام ی که ماری

نه ره نه یه نه ویش له په نه ره ری باره گای په سه خانه ی گشتیدا دانراو،

کە کەنەیی لێ ماوی چوار ئۆژی چار نووسازدا لێ نیسانی ۱۹۱۶دا
اشکاوێ هه‌وێستی خەیی بێ ئازادی نەتەوێکی و چینی کرێکار لێ
جانی نامێدا دەرێیو.

بەم قسەیی کەتایی پەدەنم کە دێت (شەش تەنیا کاتێک بێدی دێت
کە خەکی ئاسایی جیهان، ئەمەیی چینی کرێکار، هەستین سەر پێ و
ئەوێ بێ حەق هێ خەمان، وریبگرینو.)

ژەدەرکان وەرگەری کوردی ئامادی کردوون :

(۱) کخراوی کرێکارانی پیشەسازی جیهان (IWW) کخراوێکی
نەوێتەوێی کرێکاران و لێ شیکاگە لێسا ۱۹۰۵ دامەزراو. ئەم
کخراوێ گەقارێک دەرێکات بێناوی (کرێکارانی پیشەسازی) یەو.
شایانی باسێ ئەم کخراوێ تەمەنی ۱۱۷ سا و تا ئەستا لێ خەبات
بەرێوام.

(۲) سلین بێرتس (۱۸۷۱ - ۱۹۳۰) نووسەر و مامەستا و شاعیری
سەشیالستی و نوێنەری حیزبی کار بوو لێ و بەگە زەمەنیی ئەو
تیادا ژیا. شایانی باسێ بێرتس دوو کتەبی شیعەر و کتەبێکی
و کتەبێک نووسین و دوو کتەبی وەرگەران بێاو بوونەتەو.

(۳) جیمس لارکین (۱۸۷۴ - ۱۹۴۷) سەشیالیت و رابەرێکی بزووتنەو
کرێکاری بوو. جیمس یەکێک بوو لێ دامەزرێنەرانێ حیزبی کرێکارانی
ئەرلەندی و تەواوی ژیانی تەرخان کرد بێ سەشیالیزم و بزووتنەو
کرێکاری. ئەم ئابەرێ لێنین ئاوا و سەفی دێکات (قسە کرێکاری
بێ توانای و پیاوێک وزێ لێ بێانێ هاتووی هێی بێ خولقاندنی
موعجیز لێ نەو کرێکاراندا.)

(۴) ئیستەر : فێستیفا کێ مەسیحی و پشووی کێ کلتووری خەراوای.
(۵) کەری لێام ماگەبان (۱۹۰۸ - ۱۹۷۹) شاعیر و ژانام نووسی
ئەرلەندی و سەرنووسەری ژانامێ خێک و گەقاری ئارێش تێم بوو.
(۶) لیلی : هاوسەری جیمس کەنەیی، ئابەری بزووتنەوێ کرێکاری
ئەرلەندی بوو.

سەرچاوە :

<https://teifidancer-teifidancer.blogspot.com/2017/05/james-connelly-working-class-hero.html?sref=fb&fbclid=IwAR1-hSAjn3x-Hu2NrZGfuyzryCQQ04Qf5qzlnbX0mhevLJwH1HtsiYLcXX4>

تەبێنی : ئەم بابەتە لێ ژانامێ ووتەمار ۲۶ ی سا ۲۰۲۳
بێاو بێتەو.

تەنھە ماچەكى خەبەر، يان ستەندارد بەسەرچوۋەكا نى پىاوسالارى؟ . شىرىن ەبدو

پىرسى ھەسا نەردن و توندوتىژى بەرامبەر بە ژنان لە ھاوینى ئەمسا دا (۲۰۲۳) جارەكى دىكە ھاتە ئاراۋە، ئەۋىش لە ئەنجامى چەند دىمەنەكى تەۋاۋە ۋاچەكەندەر، كە لەۋانەيە زەر كەس لە گەرمەي خەشى ۋوداۋەكەدا پەشتگۈەي خەستەت، كە ھەسوكەوتى سەرەكى فەدراسىيەنى تەپى پەي ئىسپانیا، (لوىس ۋوبىالەس) بوو، لە كاتى مەراسىمى دا بەشكەردنى مەدالیا كەندا، پاش سەرەكەوتنى تەپى پەي ئىسپانیا بەسەر ئینگەلەرا لە پەۋانەتە مەندىيە تەپى پەي جەھانى ژنان، كە لە (۲۰) ى ئاب لە ئوسترالىا بەۋەۋچوۋ.

لە كاتەكدا يارىزانەكانى ئىسپانیا ھەشتا مانا و گەرنەگى ئەۋ دەستكەۋتە پەشەيە گەۋرەيە خەيانان كە چەند ساتەك لەۋەۋبەر بەدەست ھەنابوو، استەيەب نەكەردبوو، ئەۋانەش و مەلەنەھا كەس لە سەرەنسەرى جەھان تەۋۋشى شەك بوون، بەھەي ۋەفتارە قەزۋەنەكانى لوىس ۋوبىالەس بەرامبەر بە يارىزانانى ئەۋ تەپە. ۋوبىالەس لە پەخەشە استەۋخەدا، دەبەنرا جارەك بە توندى لە باۋەشيان دەگەرتە و ئىنجا يەكەكەيان بە شەۋەيەكى بە ئەز لەسەر شانى بەرز دەكاتەۋە، و پاشان بە سەر سوۋەماۋى دەبەنەن، كە بە توندى (جەنەفر ھەرمەسە) لە باۋەش دەگەرتە و بە زەر ماچەكى دەمە دەكاتەكەتەكدا بە توندى سەرى لەبەينى ھەردوۋ دەستەدا گەتەۋە و بە شەۋەيەك بەرەۋە لای خەي ۋادەكەشەت كە بۋارى خە زەگارەردنى نە. ھەروەھا ۋوبىالەس لە كەلپەكى كەدا بەنرا كە ئەندامى نەرىنەي خەي دەگەرتەۋەك نەشانەي تەخەداكەردن دژى تەپى بەرامبەر.

زەر نائومەدكەر بوو كە ھەسوكەۋتەكانى ۋوبىالەس سايەي بە سەر يارىەكەدا پەشى، لەجەتە ئەۋەي سەرنج بە ئەم دەستكەۋتە مەژۋەيە و ئەۋ پەلەيە بەرزەي پەشەگەرى و لەھەتەۋەيەي يارىزانەكان لەۋ يارىەدا نەشانەندا ۋەكەشەن، ھەموو مەدەيەكان سەرنجەن چوۋە سەر پىرسى ماچەكە، سەرەۋەي ئەۋەي كە ھەموو ۋەفتارەكانى ۋوبىالەس قەزۋەن و قەۋەندەكراۋ بوون.

لښوونکي خراپتر نه وو. ښوونکي کي سرکي لږ دا کي تاي نه هات، ښوونکو له ښان و هفتي کاني دواي ياريي کي هممه تمي ميديايي ناشيرين و توند له دږي همرمه ښه ښه پيا کرا کي به درزن و پيلانگه و هډوان به تمي کداني ناوبانگي سرکي کي و هتد تمي تبارکرا.

ښه م نه وي نوميد به خوش ښوونکي و کمي مپنه جيهانيي ښوونکي به پشتگيري کړدن له جنيفر همرمه و هاو پياني به خرا و له سر ناستي جيهانيي ديبه يتي کي فراواني دروست کړد و به تايي تي تيشکي خسته سر کي شوي توندوتيزي و ناي کساني ژنان و ئيستغال کړدن پيگي دي دسمهات به رامبه ژناني کارم نه.

جيهانيي کي نا ئاسوود به ژن:

نه وي له ښي م نديالي ئوستراليا وويدا نه ووداو کي ساد ښوونکي و نه ښه فتار کي هممه ي سرکي فيدراسي ني تمي پي پي ئيسپانيا و تمي نانته دام زراوي به د ناوبانگي فيفا ښوونکي، ښوونکو م ووداو بيرخسته وي کي ترسناک ښوونکي به همموو ژنان و ئازاديخوازان، کي کمي مگي ئمي شو نه کي ئاسوود نيي به ژن، کي نه پرستيي باو کاني پياوسالاري گ و ښه ي شي قوي يان له کمي مگي کاني ئمي دا داکوتا و. هر جار کي ژن همنگاو ک به پر و پشه و دته، تمي وانيني پل نزمي کمي مگي پياوسالاري به بير دته و، کي نه و مو کي پيا و سرکي وتنه کاني سرکي وتنه کاني نه و، و سرکي اي له هاتووي له بوار کي دا، هممه نگانده کي تمي نه له سر به بنه ماي ستاندارد کاني جواني و ميني دامي زراو. هرچه نه له و له و له نه نه نه و له تدا دته و تي به ش کي به دته هاتوو، به م هم شته همنگاوي گورمان ماو کي دته بيه ي به نه وي ي کساني به دته به نه.

نه وي له بيستي مانگي ئابدا وويدا، ووداو کي ناوازي نيي، ښوونکو يي کي له و پشه لکارياني کي ښان ژنان له بوار جياوازي کاني ژياندا ووبه ووي دته و، له واننه ش له شو ني کار کانيان و له سر دته خاوه نکاري کاني خاوه دته سات و کمي نتر، به م جياوازيي کي نه وي ښوونکي ئمي مجاري يان ووداو کي استه و به لايي تمي مار کراو همموو جيهانيي بينويي تي، چي تمي ووي پرسي دته ستره ژي سمي ووددات، استه و له سر شاش و همموو پلاتفم کان پشه خوش کرا.

نه م ش پرسيار کي دته ئاراو: نه گور کار کان له ئاشکرا دا به م شوي به، ئايا له پشت پرده و، دوور له کامهراکان دته چي ووددات؟

نه گور نه وي وگروپه کي نوخب و پشه گوردا ووددات، وکي يارياناني تمي پي ميني، کي له پيگي کمي مپي تي و سرنجي

ژماره یکه کی زه لږ بینه ران به هر مه نندن و تا ادا یکه ئاسانه به یان که که یسه کانیان به نه به رد مه ای گشتی و دادگاگان، به هی ناوبانگ و توانای دارایی، به به راورد به و ملی نه ها ژنه ی که نه ژانه به رک و نه ی نه مه جره هه راسا نکرده نه نه لږ جیهاندا، ده خه که نه نه لږ و شو نه نه ی که متر به رک و نه ی سه رنجدانن، لږ دامه زراوه و نه فیه گشتی و تایبه ته کانه دا، یان کارگه کانه، فره شگا، که که و هته، لږ لایه نه خاوه نکاره کانه وه که ده سه مه تیان هه یه؟

کارده نه وه ی و بیالیس که که و که کارده نه وه ی هه راسا نه که ره بوو، هه رک سه که ته ده ی بکات به که مه، به به قه، یان قاوی و پیلانگه ی ته مه تبار ده کات، نه مه جگه لږ وه ی گرنگی ووداوه که به چووک ده کات وه و قوربانیه که و نه وانی دیکه ش به شواندنی ناوبانگ و تیره رکردنی کار که ته ری ته مه تبار ده کات. نه مانه هه مووی به شکه کن لږ یاریه کردن به هه سته قوربانیه که لږ لایه نه هه رشبه ره وه و دروستکردنی گومان لږ خه ی و ترساندنی هه موو نه و که سانه ی که به رگری لږ ده که نه.

ده و ته ته که کارده نه وه ی هه رمه سه کات که دوا ی ووداوه که په که نه ی و که به که یکه لږ ده ی به کاره نه راوه، و نه مه ش به شکه لږ پیاوسالاری باو، که نه نه که به "قبوه کردنی" توندوتیژی ته مه تبار ده کات، به مه ام به هه مووان ئاشکرایه که نه ژن زه جار ناچار هه وه ی ئاسا نکرده نه وه ی ده خه که بدات به نه وه ی لږ چه ی شه رمه زاری و دروستبوونی جه نه یه زگاری به ته. به تایبه ته نه که ر که یسه که په یوه ندی به پیاوه کی په دار و خاوه نه په که ی که مه مه یه تییه وه هه به ته.

لږ که یسه هه رمه سه شدا، لږ کات که کدا که چاوی هه موو جیهان لږ سه ر نه و هاو تیمه کانی بوو، زه زه حمه ته پیاوه کی خاوه نه ده سه مه ات و که نه نه نه کی که وره و دامه زراوه یکه نه نه به لاهه و که فیفا لږ ساتا نه دا تاوانبار بکه ته. قوربانیه به به باشی اده ی نه و به رگرییه که مه مه لایه تی و دامه زراوه ییه که پیاوه کاریگه ره کانه هه یانه ده زانن، و اده ی ئاسه نه نگه یاسایی و که مه مه لایه تییه کانه و چه ی لږ که نه نه وه کانه، سه ره اده ی نه وه ی که ده سه مه ته دادو ره و اده ی گشتی زه رجار لایه نگری پیاوان ده گرن، و ته نه نه ته لږ دوانه کانی نه وانه ش به جدی و نه رناگرن، و به ره رسیاره ته هه نه نه به که ی په ویست به یان ده خه نه نه سته ی خه یان. به هه ی توانا دارایی و کاریگه رییه که مه مه لایه تییه کانیانه وه، ئاسانه به ده سته ره ژکاران که قوربانیه که به ته مه ته نه اندنی ناوبانگ یان شته کی تر دادگایی بکه نه. هه موو نه مانه ده بنه هه کاری به ده نگکردنی قوربانیه.

پیاوسالاری که که قوه داکوتاوه، به مه ام که که انکاری به وه یه و به ری په ناگیر!

هاتنه ناوه وه ی نه نه به بواری و ره زش و یارییه جیهانیه کانه خه ی

لە خەیدا دەستکەوت و ھەنگاوێک بە لابردنی ئاستەنگەکانی بەردەمیان بە درەبەینی تواناکانی خەیان و گەشتن بە داھەندەری و پەگەیی کەمەکانی تی خەیان لە کەمەگەدا، و ئاشکرایە زگاربوونی ژن لە شەو و ئۆژکدا ھونادات، و ئەمە پرەسەییکی بەردەوامە. ئەنھا گەشتنی ژن بە ناو بواریکی دیاریکراو بەو مانایە نییە کە ھەموو ئۆ و بەربەستانەیی ھەووبەھەووی دەبن و لاچوون، بەیە پەویستە ھەموو دیاردە کە نە پەرستانە و پیاوسالارییەکان دەستنیشان بکەت و بەھەنرەتە ھەووکەش بە مەبەستی پەرپەدان بە ئاستی ھەشیاری کەمەگە سەبارەت بەم بابەتانە و لابردنی ئاسەواری فەرمە پیاوسالارییە چەسپاوکان لە ھەر شوێنێک کە ھەبن.

وەک دەزانین واقعیی ژنان لە عەراق و وڵاتانی ئۆژەکانی ناوێست بە گشتی دوور لە بارودەخی ژنان لە وڵاتانی ئۆژاوا، لەرژان لە ژەر ھەژموونی تەواوی عەقەیی تی پیاوسالارانە دا ژیان بەسەر دەبن بە پەپشتی سیستەمە کە نە پەرست و ستەمکارەکان کە تیایاندا پەلە ژەر وەیی ژنان و چەوساندنە وڵاتیان لە یاساکانی دەوڵەتدا چەسپەنراوە. لەگەڵ ئەمەشدا، بەدەستەنەنە ھەر پەلەیک لە دەستکەوت بە ژنان لە ھەر سووچێکی جیھان بەشدار دەبەت لە بەرزکردنە وە ئاسەیی چاوەوانییەکانمان و ھەنگاوێک بەر و بەدەستەنەنە یەکسانی.

یەک شتی گرنگ کە لە ئاکامی ئفتارەکانی ھەبەلیس و ھاتە ئاراو ئۆ و ھوو کە لە ماوەی چەند چرکەیی کدا پرسی توندوتیژی دژی ژنانی دووبارە گەیانە سەرنجی ھەموو جیھان، و سەلماندی کە گەلەکانی دەستی پەکردو.

لە پاش ئەمە، و لە پاشخانی بزوتنە و جیھانییەکانی وەک (می توو - Me too - منیش) (۲۰۱۷)، ھەشیارییەکی نوێ لە ئارادایە کە توندوتیژی سەکسی چەیی و چەن دەناسرەت و وەک "خراپەییکی پەویست" قبوڵ نەکەت و پەدەیی لەسەر دانەخرەت. ئەستا جیھان دەزانەت کە ھەنگاوێکەکانی ژن بەر و گەشتن بە یەکسانی بەردەوام و ناوێستەت و ئەوێ پەشتەر لای خەک "ئاسایی" دەبەنرا، یان پەشتگۆ دەخرا، چەتر و ناو.

بەھەم گەشتن بە یەکسانی بە ژنان بە داھەو لە ھەموو گروپە چەوساوکانی تری کەمەگە ھونادات. ئەستا، لە کاتێکدا ئەمە لە جەرگەیی چەندین قەیرانی جیھانیان، لەوانە ئاسەواری پەتای کەرەنا، شەھەکان، کارساتەکانی کەشوەھا، قەیرانە ئابوورییەکان، قەیرانی گرانی، و سەرلەنوێ گەنگیدان بە نایەکسانی ئابووری و کەمەکانی تی کە لە ئەنجامی سیاسەتە نیولیبراکییەکان خراپتر بوون، پرسی گەشتن بە یەکسانی بە ھەموو فەرمەکانی و ھوو تە بە تەکی

بې پل کۀ ناتوانرۀ دوا بخرۀ. ئیتر ناکرۀ پرسی کۀ مکړنۀ وۀی هژاری، بوونی جیاوازیۀ چینایۀ تیۀ برفراوانۀ کان، یان ئ و نایکسانییۀ گګزی و کۀ مایۀ تیانی کۀ پتای کۀ رۀ نا ئاشکرای کردوۀ، کۀ متریۀ استوخۀی بۀ سړ ژیانی ملیۀ نان کۀ سمان دروست کردوۀ، پشتگوۀ بخرۀ.

بردنۀ وۀی جامی جیهانی تیپی فووتباۀی ژنانی ئیسانیا دسټک وټکی مژوویی گورۀ بوو، بۀام ل و گرنګتر ئ و هیوا و ئومدۀ بوو کۀ بۀ ژنان و لاوانی جیهانی بۀخشی کۀ ستانداردۀکانی پیاوسالاری بۀسړ چوون و نایکسانی دتوانرۀ کتای پۀ بۀت، و هراسانګردنیان ل لاین خاون پل و پایۀ دارۀکانۀ و چتر ناشاردۀت و.

بوخاری وشیار کتبی (دیو کک) تری ددار) بۀاو دکاکت و

ددار شاعیر و کۀسایۀ تیۀکی کاریزمای دیاری ناو مژوو و ئدبی کوردۀ، نووسر و لکککری ئدبی (بوخاری وشیار) نوټرین کتبی بۀناوی (دیو کک تری ددار) چاپ و بۀاو دکاکت و.

ئم کتبی توژینۀ و لکککینۀ و لکسایۀ تی ددار و کار و بۀره مۀ ئدبیۀکانی، جیاوازتر ل و کتبی و نووسراوانۀی تا ئستا ل سړ ددار نووسراون، ئم کتبی دیوکی تری کسایۀ تی ددارمان نشان ددات، بۀ پشتبستن بۀ دقککانی ددار و لککدانۀ و سايکۀ لجانۀ بۀ کسایۀ تی ددار، سړد مۀ منداۀی و پړوړدۀ بوون و پاڼرۀ دق شیعریۀکانی ددار خراونۀت بۀر باس، ل کتبی کدا پړدۀ بۀسړ زړ لایۀ نی ژیان و دروونی ددار هۀدراوۀت و، ژیانی هۀزارانۀی ددار و پړوړدۀ بوونی ددار ل ژینگۀیۀ کی مینۀی و ککشی زمانګرنی ددار قسۀیان ل سړ کراو و بۀ گۀانۀ و بۀ قوتا بخانۀ دروونشیکاریۀکان لککدانۀ و بۀج بۀ کاریګر یۀ د رکیۀکانی پیوست بۀ دروونی ددار کراون.

کتبی کۀ دابش دکرۀت بۀسړ س بۀش، ل سړ تادا نووسر هۀ و ددات ددارمان وک ئدیبک نشان بدات و گش و قۀ ناغۀکانی ئدبی ددارمان نشان ددات، دواتر نووسر ل ژر ناوی (هۀندۀ دروونیۀکانی ددار) لککدانۀ و و شیکردنۀ و بۀ زړ لایۀ نی

دروونی ددار دکات و پمان دت ک ددار کشی شوناسی هبوو. ل ک تایشدا نووسر ل بشی (نه نیی گور ک ی ددار) دا ه و دات ئ و نه نیی گور ی زیانی ددارمان ب ئاشکرا بکات ک ددار هرگیز ب هیچ ک سکی ئاشکرا نه کرد و س رچاوی ب شکی زری شاعر کانیسی بو.

ئم تو ژیند و ی جیا ل کت بد کانی تر ک س بار ت ب ددار نووسراون و داریان ت نها وک سیاسی ک نیشاند او، ه و دات ددار وک ئ دیب و مر فکی کورد نیشان بدات. کت بی (دیو ک ی تری ددار) نو ترین کت بی (بوخاری وشیار) و ل لاین ناو ندی شنبیری م و زین ل ه ولر چاپ و ب او د کر ت و.

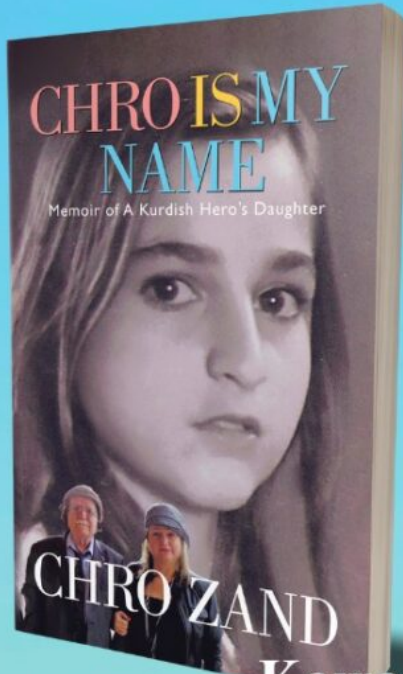
بشدار ی چر ز ند ل قیستیقا ی نووس را نی ک و ر ثا ل یکس

ب زانیاری زیاتر س یری ئم لینک ی خوار و بکن.

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=631563069172357&set=pb.100069560072230.-2207520000&type=3>

CHRO ZAND

presentation

NOVEMBER

4

10:30 AM

KINMOUNT

Kawartha Lakes
Writers
Festival

For readers and writers!

www.kawarthalakeswriters.com

چاواڻي واني سارا بڻڪ. . سمڪ
ٺڻ حم ڏ

سي سا ڻ من لڻ دووي جڻ پڻ يڪ ڏ ڳڻ ڳڻ م
ڪڻ ديتم ڳڻ وڻ ڳڻ نڻ ما بووم
بڻ س ڳڻ وڻ ڪڻ م هڻ رهڻ رڻ بوو
ٺڻ ويش ووتى منيش ڳڻ نڻ نيم

ئاستا دايكى دوو مندا
درنگ ها تي منيش ما ندووم
پيگوي باخچك م ب سي و رز
ب د و ناي ب ت ه و راند
من گريام و ت ن ها تي
من ت نيا بووم ت ن ها تي
ب بوك برام ت ن ما بووي

ك ت ها تي ب ردي شا ن داخرا بوو
سي كورسي چ
ل س ر سنگي سي سا ه چنرا بوو
ز م ن لاي من
و ك س عا ت ك ي د ستم او ستا بوو
ت م ن لاي من دوو چاو بوو
ل س ر ج پ ت واق و ما بوو
تر گ يشت د ستم ن گ شت ل ي ك م و
ك د ستم گ شت تر ن بوو ل ي ك م و

سمك ئ حم د
ل ن د ۲۰۱۲

چ ن د پارچ شيعر كي خا تون ن وين " ئايدا م جيد ئا بادي

خا تون ن وين " ئايدا م جيد ئا بادي " شاعير و و رگ و قار ماني
م ل ي ژنان ن بيناي ئيران ل ي ي كمين ر ژي گ لاو ژي سا ي ۱۳۶۹
ه تاوي ل ش ي و مي ل دايك ب .
شيعر كاني ب زما ناني كوردي و ع ر بي و توركي ت رجوم و ه سا سيان
كتيب ل شيعر كاني به ناوونيشاني ژر چاپ و ب او بوو .

- پ پول كان ئوتو ه ل نا گير
- ئا فتا و كاني د م به د م

(۱)

بېلىم بىك!
لېگى كۈپى چاينى و پيا يىكى تو
لېو! منيان لى نيوانى خېلى يىكى سارد
بى دارستان دېلىن!
جاروھ جار بېستىك
تېواوى رېپا كىنى وونىھ ئېلىن
تېلىگى چىقىق بېلىك
پاينى مېزى مووبىق دېلىنى
رېگا دېرووى و گوللى نانىلىكانت
لې سېرى گېلىنى دېلىرى
لې سېرى خېلى يىكى كە لى نيوانى جېستىنى من ئاگر گرتوولېو
چىار لى دارستان نېگىشتوولېو
دايىكى دېلىختىك
دارىك كۈللى نيوان مووبىق روان دېلىو
لې نيوان وتاخى خاومولېو ئېداو
تېلىھىرى ئېگىشتىو ئېلىنى
لې ئاسانلى زاجلانلى دارىك دېلىمرىم...

(۲)

لې تېلى وردېوولېو
لې گېلىنى مستانىك
واكوو تېلى لى نيوانى پاخىلىكانت بىلى منى ھارود
ئېلىنى بېرىم
مندا ئېلىك والى ھېلىپىزىم
رېوانىكى وونى گرتوولېو
بېلىتو خۇدا بىلى بېرى ئېمىگېلى بىلى گلارىتېلىو
پېلىكىتىر
بىلى نيوان ئېمى ئېلىكىتىر؟

(۳)

ئالېم لېگى پېشكېزىكانى كراسىنى سېرىتال ئېلىتى
ھېچ ئېلىك لى نيوانى چاوينىكانى تېلى
بېلىق دېلىنى نېلىگىو
تېلىنىا دېلىزانىم والى وونى عادىتى ئىلانىھ

تـنـيا يـاسـايـي مـان نـيـ
تـاـكـو وونـي نـريـثـيـت
زـوي هـلـبـر نـاـدـات
ئـمـن كـچـكـچـكـا نـي دـمـرـم
تـنـا نـت هـزاران مندا
نامـي دـايـكـكـيان “ئايدا” بـتـ.

(۴)

ئاوازي پـزارـي زـفـكا نـم دـشنوـي؟
هـتـا كـو هـچ چـنـگـيـك
نـاـدـلـر زـنـتـ.

(۵)

مـيـلـ فـرما نـي ئـيـما نـم
بـه خـاچـيـك بـگـيـت
واكوو هـچ ژنـيـكـي
بـ حـرشي حـزـيـم نـيـگـا نـيـ.

(۶)

دـ بـرـتـوـو
هـوويـلـ جـيـگـا كـت
بـ هـچ پـيـتي قـا يـيـك هـبـلـين نـا بـيـتـ.

(۷)

ناوچاوي تـ
لـ تاـاي مـن سوارـ!
واكوو لـ ئـنازـي مـاچ و مووچـي مـن
ناخونجه .

(۸)

گرانـي ئـاـفـتا و بـيـتـ بـرـوـ
خـرا و اـيـيـش
بـنـبـ دـكـنـ!

(۹)

ئـمـشـ
دـنـگـدـنـگـي خـاـكا نـم
تـ بـ يـاـدي وـخـي دـخـات
وا گورگـكان

ئادەمیان کەرد.

(۱۰)

هەق ھا بە ئیو!

هەناسی من

دەم بە دەم لە جیگای گەرم هەل دەکەیت

لە شوێنیک

وا دەم

بە ئاگر راکشاو.